

شیوه نامه اجرایی نحوه تمدید و ارتقاء پایه

پروانه اشتغال به کار مهندسی

ابلاغی به شماره ۴۲۰/۴۳۶۸۶ مورخ ۸۸/۸/۲۷

دفتر امور مقررات ملی ساختمان

آبان ماه ۱۳۸۸

بسمه تعالی

به منظور تسهیل، هماهنگی و تعیین روشهای تمدید و ارتقاء پایه پروانههای اشتغال به کار مهندسی، شیوهنامه ذیل در دو بخش تمدید و ارتقاء پایه تدوین می شود.

از تاریخ اجرای این شیوهنامه، کلیه شیوهنامهها، دستورالعملها و بخشنامه های صادره از وزارت مسکن و شهرسازی که مغایر با مفاد این شیوهنامه است، خصوصاً شیوهنامه شماره ۴۰۰/۴۲۰/۲۳۴۳۹ مورخ ۱۳۸۵/۷/۳ و اصلاحیه های بعدی مرتبط با آن ملغی اعلام می گردد:

ماده ۱- تعاریف

در این شیوهنامه اصطلاحات زیر در معانی مربوط به کار میروند:

۱-۱ دفتر: دفتر امور مقررات ملی ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی

۲-۱ سازمان مسکن استان: سازمان مسکن و شهرسازی استان

۳-۱ سازمان نظام استان: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

۴-۱ کمیته آموزش استان: کمیته آموزش حرفه ای مهندسی ساختمان استان است که توسط سازمان نظام

مهندسی ساختمان استان تشکیل میگردد.

۱- ۵ مدرس: مدرس شخص حقیقی است که دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی حداقل پایه دو اصلی و مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های اصلی و مرتبط ساختمان و با حداقل ۵ سال سابقه آموزش دانشگاهی و یا حرفه‌ای مهندسی بوده و توانایی علمی و تجربی او در حوزه رشته‌های مهندسی مربوطه توسط کمیته آموزش استان مورد تأیید قرار گرفته باشد.

تبصره- در مورد برخی از عناوین و دروس که متخصصین رشته‌های دیگر (بجز ۷ رشته اصلی) صلاحیت تدریس آنها را دارند، نظیر جوشکاری، آسانسور و امثال آنها، مدرس کسی است که دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر بوده و به پیشنهاد سازمان نظام مهندسی ساختمان مورد تأیید دفتر قرار گیرد.

ماده ۲- عوامل مؤثر در تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی
عوامل مؤثر در تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی عبارتند از:

۱-۲ شرکت در دوره‌های آموزشی

۲-۲ شرکت در سمینارها و همایش‌ها

ماده ۳- کمیته آموزش استان

کمیته آموزش استان توسط سازمان نظام استان به شرح زیر تشکیل میشود:

۱-۳- متشکل از هفت نفر از مهندسان و صاحب‌نظران در حداقل ۳ گروه اصلی (گروه معماری و شهرسازی، گروه عمران و گروه تأسیسات) که دارای پروانه اشتغال به کار حداقل پایه ۲ اصلی و ۵ سال سابقه کار مفید آموزشی بوده که بمدت ۳ سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

۲-۳- نماینده سازمان مسکن استان بدون داشتن حق رأی در جلسات کمیته آموزش شرکت مینماید. مصوبات کمیته آموزش می‌بایست به سازمان مسکن و شهرسازی استان ارسال شود. در صورتیکه سازمان مسکن و شهرسازی استان ظرف مدت ۲۰ روز نسبت به آن اظهار نظری نکند، مصوبات یاد شده لازم الاجرا تلقی می‌شود.

۳-۳- نظام‌نامه داخلی کمیته آموزش استانها، توسط شورای مرکزی نظام مهندسی ساختمان تهیه و یک نسخه از آن به دفتر امور مقررات ملی ساختمان ارسال میگردد. در صورتیکه دفتر یاد شده ظرف مدت ۲۰ روز نسبت به آن اظهار نظری نکند، نظام‌نامه مزبور لازم الاجرا تلقی میشود.

ماده ۴- وظایف کمیته آموزش استان

۱-۴- نظارت مستمر بر کیفیت و کمیت دوره‌های آموزشی

۲-۴- نظرخواهی از شرکت‌کنندگان در دوره‌ها و بررسی اعتراضات، پیشنهادات و نظرات به منظور برطرف نمودن نواقص و کمبودهای دوره‌های آموزشی

۳-۴- ارائه گزارش برگزاری دوره‌ها به هیأت مدیره سازمان نظام استان

۴-۴- ارائه پیشنهاد درخصوص سرفصلها، مدت زمان دوره‌ها و دوره‌های آموزشی خاص مورد نیاز استان به دفتر

۵-۴- بررسی صلاحیت متقاضیان دریافت پروانه آموزش و تطابق شرایط آنان با معیارهای ابلاغ شده از طرف دفتر و اعلام اسامی افرادی که صلاحیت آنها در کمیته آموزش استان مورد تأیید قرار گرفته به سازمان مسکن استان جهت تأیید و صدور پروانه آموزش. کمیته آموزش استان تسهیلات لازم را برای صدور پروانه آموزش اعضای هیأت علمی دانشگاهها فراهم خواهد آورد.

۶-۴- ارزیابی مستمر عملکرد مدرسانی که پروانه آموزش دریافت نموده‌اند و ارائه گزارش در صورت لزوم

۴-۷- اعلام نظر در خصوص تمدید پروانه آموزش مدرسان در مقاطع لازم به سازمان مسکن استان.

ماده ۵- وظایف دفتر

- ۵-۱- نظارت عالی و ارزیابی عملکرد کمیته آموزش، سازمان نظام استان و سازمان مسکن استان در جهت هر چه بهتر برگزار شدن این شیوه‌نامه و دستور اقدام در راستای اصلاح موارد
- ۵-۲- بررسی و تأیید صلاحیت مجریان آموزشی و بررسی و جمع‌بندی پیشنهادات واصله از سازمان مسکن استان و صاحب‌نظران در مورد دوره‌های آموزشی اجرا شده
- ۵-۳- اعلام سرفصلها و عناوین دوره‌های آموزشی و تهیه منابع آموزشی یکسان برای دوره‌های آموزشی حرفه‌ای مهندسان در سراسر کشور.
- ۵-۴- بررسی شکایات، نظرات و پیشنهادات ارسالی در موارد مرتبط با موضوع آموزش از کلیه استانها و اقدام در راستای اصلاح موارد مطرح شده
- ۵-۵- نظارت عالی بر دوره‌ها و سمینارهای آموزشی برگزار شده در استانهای کشور
- ۵-۶- ابلاغ مصوبات و دستورالعمل‌های مورد نیاز
- ۵-۷- لغو دوره‌ها یا سمینارهای آموزشی که مطابق با ضوابط اعلام شده برگزار نگردیده
- ۵-۸- تنظیم و ابلاغ شرایط و مشخصات متقاضیان دریافت پروانه آموزش
- ۵-۹- تنظیم و ابلاغ شرایط و مشخصات متقاضیان مجریان آموزشی
- ۵-۱۰- نظارت عالی بر عملکرد مدرسان دارای پروانه آموزش و ارزشیابی موردی و اقدام لازم در جهت لغو پروانه آموزش مدرسان فاقد صلاحیت
- ۵-۱۱- بررسی، تأیید و اعلام فهرست دانشگاهها و مراکز معتبر آموزشی به سازمانهای مسکن و شهرسازی و نظام مهندسی ساختمان استانها

ماده ۶- وظایف سازمان نظام استان

- ۶-۱- انتخاب اعضای کمیته آموزش استان و تشکیل آن
- ۶-۲- انجام تمهیدات لازم در برگزاری و نظارت بر برگزاری دوره‌های آموزشی و عملکرد مجریان آموزشی
- ۶-۳- اطلاع رسانی عمومی و گسترده به منظور شناسایی مجریان آموزشی و صدور مجوز برای مجری آموزشی صاحب صلاحیت
- ۶-۴- صدور گواهینامه موفقیت در پایان دوره آموزشی با هماهنگی سازمان مسکن استان
- ۶-۵- نظارت بر عملکرد مدرسان دارای پروانه آموزش و ارزشیابی مدرسان.
- ۶-۶- ارسال نظر کمیته آموزش استان در خصوص بررسی صلاحیت مراکز معتبر آموزشی مورد تأیید به دفتر جهت تصویب نهائی

ماده ۷- وظایف سازمان مسکن استان

- ۷-۱- نظارت بر حسن اجرای دوره‌ها و سمینارهای آموزشی و تأیید آن
- ۷-۲- نظارت بر عملکرد کمیته آموزش استان و ارائه گزارش به دفتر
- ۷-۳- بررسی، تأیید نهائی و صدور پروانه اشتغال به کار آموزش برای افراد معرفی شده از طرف کمیته آموزش

۴-۷- اخذ و بررسی گزارش عملکرد مدرسان دوره‌های آموزشی در زمان تمدید پروانه آموزش از کمیته آموزش استان و اقدام لازم در جهت لغو پروانه آموزش مدرسان فاقد صلاحیت

۵-۷- بررسی عملکرد مجریان دوره‌های آموزش حرفه‌ای مهندسی ساختمان در استان

ماده ۸- مجری آموزشی

۸-۱- سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استانها از طریق دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و یا مراکز معتبر آموزشی نسبت به برگزاری دوره‌های آموزشی اقدام مینمایند. مراکز یاد شده در صورت دارا بودن شرایط موضوع بند ۵-۱۱، می‌توانند از سازمان نظام استان درخواست مجوز فعالیت به عنوان «مجری آموزشی» نمایند. فهرست دانشگاهها و مراکز معتبر آموزشی توسط دفتر امور مقررات ملی ساختمان به سازمانهای مسکن و شهرسازی و نظام مهندسی استانها اعلام خواهد شد.

۸-۲- مجری آموزشی موظف است که در برگزاری دوره‌ها کلیه مصوبات مربوطه را رعایت نمایند.

۸-۳- مجوز فعالیت مجری آموزشی که توسط سازمان نظام استان صادر می‌گردد در محدوده همان استان معتبر است و چنانچه مجریان آموزشی مذکور بخواهند در استانهای دیگری فعالیت نمایند باید از سازمان نظام استان مربوط نیز مجوز فعالیت دریافت نمایند.

۸-۴- مجوزهای صادره به مدت ۳ سال معتبر بوده و امکان تمدید آن در صورت مطابقت با ضوابط مربوط امکان‌پذیر است.

۸-۵- مجری آموزشی موظف است تنها از مدرسان دارای پروانه اشتغال به کار آموزش در تدریس دوره‌ها استفاده نمایند.

۸-۶- هیچیک از اعضای کمیته آموزش استان نمی‌توانند به عنوان شریک یا سهامدار یا مشاور در مجری آموزشی فعالیت داشته باشند.

ماده ۹- مدرسان

۹-۱- کلیه اشخاص حقیقی دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی واجد شرایط مندرج در «بند ۱-۵ ماده ۱» این شیوه‌نامه که تمایل به تدریس در دوره‌های آموزشی و بازآموزی مهندسی ساختمان را دارند، باید نسبت به اخذ پروانه آموزش اقدام نمایند.

۹-۲- پروانه آموزش توسط سازمان مسکن استان صادر می‌گردد و هر شخص حقیقی واجد شرایط حسب مورد می‌تواند برای یک یا چند دوره درخواست صلاحیت نماید. کسانی که در حال حاضر دارای پروانه اشتغال به کار میباشند، صلاحیت آموزش آنان در پشت پروانه آنان درج خواهد شد.

۹-۳- مجریان آموزشی برای تدریس در دوره‌های مصوب برای تمدید یا ارتقاء پایه صرفاً باید از مدرسان دارای پروانه آموزش در دوره مربوطه استفاده نمایند.

۹-۴- پروانه آموزش سراسری بوده و مدرسان مذکور می‌توانند در کلیه استانهای کشور فعالیت نمایند.

۹-۵- پروانه آموزش به مدت ۳ سال معتبر بوده و تمدید آن در صورت مطابقت با شرایط ابلاغ شده بلامانع می‌باشد.

۹-۶- کلیه مدرسانی که پروانه آموزش دریافت نموده‌اند باید کلیه ابلاغیه‌ها و اطلاعیه‌های قانونی وزارت مسکن و شهرسازی را رعایت نمایند. در غیر اینصورت پروانه اشتغال به کار آنان حسب مورد فاقد اعتبار شناخته شده و یا اعتبار آن معلق یا اساساً ابطال می‌گردد.

۹-۷- مدرسان نمی‌توانند رأساً نسبت به برگزاری دوره اقدام نمایند و باید در چهارچوب فعالیتهای سازمان نظام استان و یا مجری آموزشی فعالیت نمایند.

ماده ۱۰- عناوین و سرفصلهای دوره‌های آموزشی

۱۰-۱- عناوین و سرفصلهای دوره‌ها و سمینارهای آموزشی و نحوه امتیازبندی آنها جهت تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسان در تمامی رشته‌ها و پایه‌ها در مقاطع مختلف، پس از تهیه و تصویب توسط دفتر اعلام خواهد شد.

ماده ۱۱- تمدید پروانه اشتغال به کار مهندسی:

دفتر امور مقررات ملی ساختمان در مقاطع مشخص و به منظور تمدید پروانه‌های اشتغال به کار مهندسی، فهرست دوره‌ها و یا سمینارهای آموزشی مورد نیاز تمدید بانضمام عناوین و سرفصلهای آموزشی مرتبط با آنها را به سازمانهای مسکن و شهرسازی و نظام مهندسی ساختمان استانها ابلاغ خواهد نمود. الزام به شرکت در دوره‌ها و یا سمینارهای آموزشی صرفاً در شرایطی صورت خواهد پذیرفت که دستورالعمل‌های فنی یا مباحث جدیدی توسط دفتر امور مقررات ملی ساختمان تدوین و ابلاغ شده و یا به مجموعه مباحث مقررات ملی ساختمان اضافه شده باشد و یا فناوری نوین و شرایطی که ضرورت رعایت آن به تصویب وزارت مسکن و شهرسازی رسیده باشد.

شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و سازمانهای نظام استانها موظفند نسبت به تأمین شرایط لازم برای برقراری دوره‌ها و یا سمینارهای آموزشی اقدام نمایند. پروانه‌های اشتغال به کار مهندسی کلیه متقاضیانی که بدین ترتیب دوره‌های آموزشی را طی می‌نمایند، توسط سازمانهای استانی تمدید خواهد شد. بدیهی است چنانچه دستورالعمل‌های فنی یا مباحث جدیدی توسط دفتر امور مقررات ملی ساختمان برای تمدید پروانه‌های اشتغال به کار مهندسی ابلاغ نگردد تمدید پروانه‌های اشتغال بلامانع خواهد بود.

ماده ۱۲- ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی:

دفتر امور مقررات ملی ساختمان در مقاطع مختلف زمانی ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی را مشروط به گذراندن دوره‌های آموزشی و یا سمینارهای خاص می‌نماید. عناوین و سرفصلهای آموزشی مرتبط با این دوره‌ها و یا سمینارها از طریق دفتر امور مقررات ملی ساختمان به سازمانهای مسکن و شهرسازی و نظام مهندسی استانها ابلاغ خواهد شد. آزمون پایان دوره‌های آموزشی مورد نیاز برای ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی در تهران توسط مؤسسه آموزشی و پژوهشی ساختمان و شهرسازی و در استانها از طریق سازمانهای نظام مهندسی ساختمان و توسط مؤسسات معتبر آموزش عالی و با نظارت سازمانهای مسکن و شهرسازی استانها برگزار می‌گردد.

در اجرای ماده ۱۱ آیین نامه اجرائی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی متقاضیانی که به ترتیب فوق نسبت به تمدید پروانه اقدام نموده‌اند، در صورت تکمیل سنوات مربوطه، صرفاً در شرایطی صورت خواهد پذیرفت که نسبت به گذراندن دوره‌های آموزشی و یا سمینارهای یاد شده و همچنین طی دوره‌های موضوع ماده ۱۲ این شیوه‌نامه اقدام نموده باشند.

ماده ۱۳- برنامه‌های توسعه آموزش

به منظور بهنگام نگاه داشتن دانش فنی مهندسان دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی، شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان در رشته‌های مختلف برنامه‌های آموزشی را تهیه و پس از تأیید دفتر امور مقررات ملی ساختمان به وسیله سازمانهای نظام استانی به اجرا می‌گذارد. گذراندن دوره‌های مذکور با شرایطی که شورای مرکزی اعلام میکند، برای تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال بکار مهندسی ضروری است.

ماده ۱۴- اعضای هیأت علمی دانشگاهها

تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال به کار مهندسی اعضای هیأت علمی دانشگاهها در صورت موفقیت در آزمون ورود به حرفه از شمول این دستورالعمل مستثنا بوده و با ارائه گواهی آموزشی و یا پژوهشی در زمینه‌های مرتبط با طراحی، اجرا و نظارت در رشته مورد نظر از مؤسسه آموزشی - پژوهشی و یا دانشگاه مورد نظر مبنی بر فعالیت عضو هیأت علمی در رشته مورد تقاضا، تمدید و یا در مورد ارتقاء پایه پس از تکمیل سنوات تجربی موضوع ماده ۱۱ آئین نامه اجرائی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۱۵- این شیوه نامه در جلسه مورخ ۸۸/۷/۱۵ کارگروه آموزش و پژوهش و ترویج مقررات ملی ساختمان و با حضور نمایندگان شورای مرکزی نظام مهندسی ساختمان در ۱۵ ماده تصویب و از اول دیماه سال ۱۳۸۸ لازم‌الاجرا خواهد بود. در موارد سکوت یا ابهام، نظر دفتر امور مقررات ملی ساختمان ملاک عمل میباشد. کلیه شیوه‌نامه‌های قبلی مغایر با این شیوه‌نامه از جمله شیوه‌نامه شماره ۴۰۰/۴۲۰/۲۳۴۳۹ مورخ ۱۳۸۵/۷/۳ و اصلاحیه‌های بعدی مرتبط به آن نیز ملغی میباشد.